

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	480 K
Félévre	240 K
Negyedévre	120 K
Egy óra	40 K

Egyes szám ára 2 korona.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felirő szerkesztő: Dr. MARRA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilijevo (Zápolya)-u. 1. Tel.: 1032. sz. sz.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASAR-
ÉS ÜNNEPMÁPOK KIVÉTELVÉN.

Veliki Beckserek, 1920.

XLIX. évfolyam 193. szám.

Péntek, 1920 szeptember 3.

Egy kis sziget

a hatalmas és büszke világbirodalom fókuszában Irország; egy kis kelés az angol főváros hóna alatt. Első pillanatra szerény pont a nagy impérium félvilágot átfogó dimenziójában és mégis szinte máról-holnapra a népek és országok felett korlátlanul uralkodó Albion legujabb Achilles sarka.

Érdekes elnézni, hogy egy nemrégiben teljesen egészséges, minden tekintetben intakt félelmetesen nagy világbirodalom mamuth-testén az új idők járványainak szelétől megérintve miként ütköznek elő a különböző mérges pattanások és veszedelmes sebek. Öt évvel ezelőtt piros-pozsgás pufók volt Britania arculatja. Ma a földkerekség e legelső hatalmasságának fotográfiája nagyon megváltozott. A gond, a bosszúság, a kedvetlenség, a belső és külső bajok egész légiója ott sorakozik a mai Anglia képén. És az apró és nagy betegségek között a legveszedelmesebb az ir kérdés, mely máról-holnapra a brit birodalom legnagyobb problémájává dagadt meg.

Ma már egyuttal a legizgalmasabb világkérdés az irek különválási törekvése. Nem lehet egyszerűen napirendre térni felette. Európa érthető izgalommal látja az angol Goliáth bizonytalan kimenetelű birkózását a gyöngye ir paraszttal. Európa tudja már, hogy néha egészen jelentéktelennek tetsző, szinte bagatel formájú belpolitikai kérdések kívül egészségesnek látszó világbirodalmak betegyát vetik meg.

Anglia nem mer, mert nem tud kellő megoldást találni. Már egészen bizonyos, hogy az ir ügy az egyelőre teljesen elintézhetetlen kérdések közé tartozik. Az irek teljesen elakarnak szakadni Angliától, még szövetséget sem hajlandók kötni vele. A gyógyíthatatlan feneketlen gyűlölségnek ez a legfőbb oka. Ez a mérhetetlen gyűlölet az, ami erőt ad a gyöngye ir népnek. Anglia nagyon közel áll ahhoz, hogy az uralma alatt álló területeken akarva nem akarva sietve megvalósítani igyekezzék Wilson tanár ur híres receptje szerint a népek önrendelkezési jogát, mely eddig csupán a szomszédok szétugrasztására és a kis nemzetek sakbantartására volt jó. Most az irek Anglia kezébe önmaga ellen kényszerítik azt a kitünő fegyvert, amellyel Anglia és Franciaország legutóbbi diadalaikat aratták.

A parlament ülése.

Beograd. A parlament szeptember elseji ülése.

Dr. Ribár, a parlament ideiglenes elnöke délután 5 és fél órakor nyitja meg a skupstina 117. rendes ülését. Jovanovity Peratitkár felolvassa a mult ülés jegyzőkönyvét, melyet rendben hallgat végig a Ház. Ezután felolvassák a panaszokat és indítványokat. Protics Stoján képviselő szeptember 14-ikéig szabadságot kér. Napirend előtt Prodanovity képviselő interpellációt intéz az igazságügyminiszterhez Tima Markovits ismert kommunista vezér és állami tisztviselő elbocsátása miatt. Prodanovity ezután a belügyminiszternél interpellál a kommunista városi képviselőtestületek eltávolítása miatt. Bobánovity képviselő kijelentése következik, akit Istib előljárójának választottak meg, aki azonban inkább a képviselői megbízatást tartja meg. Ezután az 1920—21. év budgetjének bevétel és kiadási tételeit olvassák föl. Dr. Ribár szerint szükséges volna, hogy ez okból a parlament pénzügyi delegációja holnap is ülést tartson. Ezután a képviselőválasztói törvényről indult meg a vita.

Dr. Ribár. Elsőnek Prodanovity képviselő urat illeti meg a szó Clubja nevében. Jansa Prodanovity képviselő: A köztársasági párt nevében kijelenti, hogy a kormány lábba tapossa a házszabályokat és a skupstina tradícióit. Tönkremegy minden parlamenti prakszis és megegyezés. A parlament együtt dolgozik anélkül, hogy a kormány a parlament bizalmát megnyerte volna. Meg vagyok róla győződve, hogy ezt elvégezték már zárt ajtók mögött, de ez a parlament szempontjából nem fontos. A választói törvény 15. §-a nem képezheti többé vita tárgyát. A vita újra való fölvétele nem jelentene mást, mint a házszabályok flagrns megsértését. A köztársasági párt nevében kijelenti, hogy Clubjának képviselői nem látogatják többé a parlament üléseit. Elvárja a kormány deklarációját a folyó kérdések megoldása tárgyában.

Dr. Laza Markovity: Prodanovity képviselő állításai nem fedik a valóságot.

Zsurgevity képvis.: Választói nevében beszél és kijelenteti, hogy a tegnapi napon a házszabályokat botránysosan megsértették és szegyenli azokat, amiket itt tapasztalt. A radikálisokra hivatkozik. A demokratákról nem akar beszélni, akik milliókat kerestek. . . . (Több oldalról zajos tiltakozás.)

Tinactievity képvis. (közbeikt):

Egy paraszt sem fogná ezt a beszédet jóváhagyni.

Petrovity Nasztasz képvis. felolvassa a választójogi törvény 121. szakaszát.

Dr. Ribár szavazás alá bocsátja a szakaszt. A törvényszakasz elfogadók felállással szavaznak, az azt ellenzők ülve maradnak. Elnök konstatálja, hogy a parlament legnagyobb része felállt és így a 121. szakaszt elfogadottnak jelenti ki.

Dr. Laza Markovity indítványozza a 15. §. oly módon való átdolgozását, hogy azon állami tisztviselők, kik a 15. §. alapján szavazati joggal rendelkeznek, ha mandátumot kapnak, vagy lemondjanak vagy menjenek nyugdíjba.

Masity képvis.: Nincs egy véleményen előtte szólóval.

Polity képvis. Nem lehet jó politikus, aki minden nap legalább egy békát le nem nyelt. En már sok békát nyeltem, de már elég is belőle. Beszéde folyamán részletesen foglalkozik a választói törvény 15-ik szakaszával.

A vitához hozzászóltak még dr. Manojlovity, Gyorgjevity Szvetozár és Pera Jovanovity.

Dr. Ribár este 8 órakor berekeszti az ülést és kihirdeti a holnapi ülés tárgysorozatát: 1. A választójogi törvény megszavazása. 2. Az igazoló-bizottság jelentése.

OROSZ-LENGYEL HARCTÉRI HELYZET.

Berlin. Koppenhágából jelentik: Az oroszok Mlava mellett nagy győzelmet arattak a lengyeleken. A lengyelek előnyomultak, hogy egy 30 ezer emberből álló orosz sereget bekerítsenek és eközben váratlanul három orosz divízióra bukkantak. A váratlan támadás annyira meglepte a lengyeleket, hogy az oroszoknak könnyű győzelmük volt. A „Times“ jelentése szerint a leningradi vörös gárda Lomsa irányában nyomul előre.

Königsberg. Gyenge lovascsapatok Lucktól délre érintették a határt és kontaktusba jöttek a litván csapatokkal. A lengyel front nyugati szárnya Grajevo—Osieck—Bielistok vonal irányába fordul. Bielistokban erős orosz ellenállás észlelhető. A lengyel front nyugati része és a centrum átesoportositás alatt áll. Lomsa felől erős tüzéségi harc hallható. Nagy orosz erőket sejtjenek Lomsa alatt összehívva. A Grajevo—Polna fronton a lengyelek csapatokat szállítanak. Brest—Litovsktól keletre még egyre folyik a harc.

OLAHORSZÁG HELYZETE A KIS ENTENTEBEN.

Wien. Diplomáciai körökben is beismerték, hogy dr. Benes bukaresti útja nem járt a remélt diplomáciai eredménnyel. Take Jonescu miatt, aki teljesen francia befolyás alatt áll. Abban az időben különben még Joffre is Bukarestben volt és ezzel hozzá kapcsolható Oláhország tartózkodó helyzetét a csehszlovák-jugoszláv egyesüléssel szemben.

LENGYELORSZÁG KIBUKOTT A KÖZÉPEURÓPAI BLOKKBÓL.

Berlin. Bukaresti jelentés szerint a francia kormány azon igyekezett, hogy Lengyelországot is belevonják az új középeurópai államok szövetségébe. Ez azonban nem sikerült, mert úgy Beograd, mint Bukarest élesen kikelt ez ellen azzal, hogy Lengyelország még nem rendezett állam, sőt még határai sincsenek megállapítva.

FIUME SORSA.

Róma. Giolitti miniszterelnök augusztus 29-én délután érkezett meg Luzernből Rómába és már ugyanaznap este fogadta Fiume küldöttségét. A küldöttség előterjesztette neki Fiume függetlenségének tervezetét. Fiume függetlenségének proklamálása állítólag szeptember 12-én fog végbemenni ünnepélyes keretek között.

Fiume. A Trieszti „Piccolo“ jelenti, hogy D'Annunzio közlése szerint Fiume független város alkotmánytervezete már nyomtatásban is megvan. Az első ötven példányt a városatyák kapják.

A NÉMET MUNKÁSOK NEM AKARNAK ADÓT FIZETNI.

Berlin. Az új adótörvények tudvalevően úgy intézkednek, hogy az állandó alkalmazottak jövedelmeik 10 százalékát fogják fizetni jövedelmi adó címen. Ez a határozat tulajdonképpen azért került a törvénybe, hogy a munkások jövedelme megadóztatható legyen. Az adó levonása ellen a radikális munkásság sabotageal és az esetek szaporodnak, ahol a munkások az adólevonásra sztrájkjal felelnek, vagy erőszakkal ellene szegülnek, esetleg kényszeríteni akarják a munkaadót, hogy az adót a sajátjából fedezze. A württembergi kormány ezzel a sabotageal és adómegtagadással szemben nagyon erélyesen lépett föl. A Daimler Motor-művek, a Bosch-művek és az Eslingi gépgyárak munkássága kijelentette, hogy az adólevonást erőszakkal fogja megakadályozni, mert egy szociálista kormánynak nem hajlandó adót fizetni. A kormány ezzel szemben ezt a három nagy iparvállalatot egyszerűen lezárta azzal az indokolással, hogy a további munka úgy az üzemekre, mint az üzemvezetőkre nézve veszélyes. Az üzemek védelmét jelenleg a rendőrség látja el. A három nagy iparvállalat 15 ezer munkást foglalkoztat.

AZ IR ALKIRÁLY ELHAGYTA IRORSZÁGOT.

Nauen. Német sajtójelentések szerint French ir alkirály elhagyta Irországot. A távozás okául azt említi, hogy French személye ellen merényletet terveztek volna.

VILNÁT BEKEBELEZIK LITVÁNIÁBA.

Berlin. Vilnát és környékét az oroszok kiűrtették és átadták a litvánoknak. Vilna ünnepélyes formák közt proklamálta Litvániához való csatlakozását.

MINSKBÓL ELHELYEZIK A BÉKE-TÁRGYALÁSOKAT.

Páris. Minthogy bebizonyult, hogy Minsk stratégiai szempontokból nem felel meg egy béketárgyalás feltételeinek, a moszkvai kormány rádiogrammban kijelentette, hogy hajlandó a semleges Észtland valamely városában folytatni a tárgyalásokat. A lengyel kormány azonban hír szerint nem fogja elfogadni Oroszország ezen ajánlatát.

ALBÁN-OLASZ KERESKEDELMI EGYEZSÉG.

Róma. Jól értesült körökből jelentik, hogy rövid időn belül megindulnak az albán-olasz tárgyalások, amelyek a két ország kereskedelmi életének újra való fölvételét célozzák. Az albán delegáció szeptember 13-án érkezik meg Rómába.

EURÓPAI KONFERENCIA AZ OROSZ-LENGYEL KÉRDÉSBEN.

Wien. Hivatalos diplomáciai körökben arról beszélnek, hogy egy európai konferencia összehívása van kilátásban. Ennek a konferenciának az volna a feladata, hogy az orosz-lengyel határt megállapítsa.

GALICIA MINT ÜTKÖZŐ ÁLLAM.

Berlin. Lloyd George és a Kamenjev közti tárgyalások folyamán szóba került Galícia kérdése is. Lloyd George azt javasolta, hogy létesítsenek Lengyelország között Galiciából egy ütköző államot.

KERESKEDELMI KAPCSOLAT ANGLIA ÉS A SZOVJET KÖZÖTT.

Páris. A „Petit Parisien“ jelenti, hogy amióta a Kamenjev—Krassin-féle delegációnak tárgyalásai megindultak, Angliában rengeteg sok orosz kereskedő és iparos tartózkodik, akik máris nagy rendeléseket eszközölnek abban a reményben, hogy a kereskedelmi összeköttetés Anglia és Oroszország között létrejön.

MEGERŐSÖDÖTT A LENGYEL KORMÁNY HELYZETE.

Rotterdam. A lengyel hadsereg győzelme megerősítette Pilsudszky, Vitos és Dasinszky kormányának helyzetét. A jelenlegi politikai helyzet a konzervatív Dmowszky akcióját, melyet Posenben a Pilsudszky-kormány megbuktatására szervezett, meggyöngyöztette.

KERENSZKI VÉLEMÉNYE WRANGELRŐL.

Rotterdam. Londonból jelentik, hogy Kerenszki egy interjú keretében kijelentette, hogy nyílt ellensége Wrangelnek, mert Wrangelben sem tud mást látni, mint Denikinben és Kolcsakban, akik diktátorságra törő egyének voltak. Minden segítség, amit a külföld nyújt Wrangelnek, csak oda fog vezetni, hogy az orosz nép minden rétege csatlakozni fog a bolsevizmushoz.

RÖVID HIREK.

New-York. Lloyd George október hó folyamán meglátogatja Wilson elnököt.

Moszkva. Az ipari munkások szakszervezetének központja Moszkvában fölkérte az angol munkásszövetségeket, hogy erkölcsileg támogassák Oroszországot.

Páris. Weygand lengyel tábornok augusztus 29-én látogatást tett Milerand elnöknel, akinek jelentést tett a lengyel front helyzetéről.

London. Egyes ir városokból ismét forrongások és rendzavarások fölléptét jelentik.

Páris. Egyes francia municiógyárak munkássága kiáltványban fordul az összmunkássághoz, hogy szüntesse be a municiógyártást Oroszország érdekében.

Páris. Venizelos görög miniszterelnök elutazott Athénbe.

Luzern. Lloyd George még egy hétig Luzernben marad. A tegnapi nap folyamán érkezett Lloyd Georgehoz az ir ügyek államtitkára.

Beograd. Stojanovity pénzügyminiszter, dr. Dutyity az állami számvevőszék osztályfőnökének kíséretében ellenőrző körútra ment Zagrebba és Laibachba.

Hogyan jutott el Enver pasa Moszkvába.

A török tábornok kalandos szökése.

A berlini „Vossische Zeitung“ jelentette a múlt hó végén, hogy ottani entente körökbe megbízható hírek érkeztek arról, hogy Enver pasának végre sikerült 6 eredménytelen szökési kísérlet után Németországból, ahol álnév alatt, a hatóságok tudta nélkül tartózkodott, Moszkvába szöknie.

Enver pasa kalandos szökéséről most a következő érdekes részleteket jelenthetjük: Enver pasa szökési tervét, amelyekkel mindenáron elakart jutni a szovjet fővárosba, Moszkvába, tisztára mesebeli kalandoknak látszanak. Egy ízben járt már Moszkvában Enver pasa és onnan próbálta megszervezni a középázsiai felkelést az angolok ellen, most újra ilyen célokkal ment Moszkva felé. Egyik szökési kísérlete alkalmával Danzigban egy kis repülőgéppel ugyszólván az angol hatóság szemeláttára szállt le, de az angolok csak akkor szereztek erről tudomást, amikor már újra tovább repült. Egy másik alkalommal Dünaburgnál letartóztatták azzal a gyanuval, hogy bolsevik agitátor és Riga közelében internálták. Innen azután egy alkalommal mint csere-hadifogoly visszajutott Németországba. Amikor azután pár héttel ezelőtt a bolsevik csapatok elérték a német határt, végre megvolt a lehetősége annak, hogy Enver pasa a határon — persze a német hatóságok tudta nélkül — átkelhesse és bolsevik parancsnokok segítségével Moszkvába eljusson, ahova azután augusztus végén meg is érkezett.

A valuta szabályozása áru be- és kivitel esetében. Mivel az e tekintetbeni előbbeni rendelkezések a kiviteli árunak milyen valutában leendő fizetésére nézve nem minden esetben voltak keresztülvihetőek, illetve e rendelkezések keresztülvitele nehézségekbe ütközött, a pénzügyminisztérium vezérinspektora a 9349—1920. sz. rendeletével elrendeli, hogy az árunak külföldre kivitele esetében a fizetés azon ország valutájában engedtetik meg, amely országba az áru kivetett, ha azon ország az általunk behozni szándékozott áruért valutánkat egyenértékűnek tekinti valutájával (az osztrák és a magyar koronát kivéve.)

A lakáshivatal átszervezése.

A város egy olyan intézményének a munkáját akarjuk ma szóvá tenni, amely az utolsó időben az elkeseredés egész árját váltotta ki az emberekből. Ez a mindenkitől szidott és mindenkitől támadott intézmény a lakáshivatal.

Meg kell előbb állapítani, hogy tényleg ez a legnehezebb ügyosztálya a közigazgatásnak. Ezer és ezer ember kedvére nem lehet tenni. Ha a lakáshivatal a háziur kedvére való döntést hoz a lakó kigyót, békát kiált rá, ha meg a lakó kedvére dönt, úgy a házigazdát lepi meg a sárgaság. Ezt aláírjuk, hogy ez így van. De a legnehezebb kérdés nem is itt van, hogy megvannak-e elégedve a lakáshivatal működésével vagy nem, hanem ott, hogy emberek százai élnek itt, tényleg, akik nem tudnak a mai viszonyaiknak megfelelő lakást szerezni, és akiket segíteni kellene.

Tudunk egy állami magasabbrangu tisztviselőről, aki harmadmagával lakik egy butorozott szobában. Egy másik tisztviselőt, aki kis gyerekekkel és feleségével egy szobában lakik. Ismerünk egy őrnagyot, aki feleségével és kis fiával egy raktárban lakik, ahol annyi helye van, hogy két ágyat és egy asztalt meg széket állítottak föl maguknak. Ennek az egész anomáliának az az oka, hogy a lakáshivatal egyáltalán nincs tisztában a rendelkezésére álló lakásokkal. Az üres lakások bejelentése nem történik meg mindenütt pontosan és így áll elő aztán az a helyzet, hogy némelyik lakás hétszámra üres. Másik lakásban pedig a még ott lakó egy szép napon arra ébred, hogy jönnek nézni a lakást. „De kérem, hiszen ez a lakás nem üres!” „Nem baj, majd megüresedik!” Más esetben ugyanazt a lakást kettőnek is kiutalják. A legfőbb hiba azonban az a föltétlen álomság, amellyel ezt a rettenetesen fontos ügyet kezelik. Ez nem a vezetők hibája, de magáé a hivatalos apparátusé. Egy olyan intézményt, mint a lakáshivatal, amely mindennapi rohanó, lüktető életbe kapcsolódik, nem lehet a bürokratikus apparátussal elintézni. Az adófizető polgár nem lakhatik a szabad ég alatt és nem várhatja, amíg a hetekig tartó hivatalos utat megfutja a jogos kívánsága. Különösen most, amikor itt a nyakunkon a tél. Mindenkinél meg kellene csinálnia a téli beszerzéseit, de nincs, hogy hová tegye a holmiját. A butorozott szobában lakó családapa nem tudja megvenni téli szükségletét, mert butorozott lakáshoz nem jár fűkamra, nem jár élőkamra és nem jár semmi — csak a rettenetes házbér — amely jóval több, mint amennyit a főbérlet az egész lakásért fizet.

Az egész lakásügyet át kell reformálni és ezt csak egy módon lehet csinálni, ha a rendőrség veszi kezébe. Minthogy ez különben is rendészeti kérdés! A rendőrségnek tudnia kell és tudni is fog rendet teremteni ebben a chaosban ha teljesen az ő kezére bizzák és megfelelő segítséget nyújtanak neki. Annál is inkább fontos ez, mert a rendőrséget ugyanis ki kell egészíteni egy bejelentő hivattal. Egy modern város rendszete bejelentő hivatal nélkül nem lehet el. Az a primitív mód, ahogy nálunk a bejelentéseket eszközlik, az jó lehetett eddig, tudom is én, husz évig — de nem jó ma! Azelőtt Beeskereken jóformán egy hónap alatt sem fordult meg annyi idegen, átutazó ember, mint ma egy nap alatt. A rendőrségnek ellenőrző munkája a mai viszonyok szerint lehetetlen. Lehetetlen azért, mert ha valami büntényről van szó, bejelentő hivatal híján az egész rendőri személyzetnek hosszú és fölösleges munkát ad a lakhelyek utáni kutatás. Megidézéseknél akárhányszor előfordul — szerencsés esetben, — hogy a tárgyalás utáni napon kézbesítik ki az idézést. Mert végre is annak a 4—5 kézbesítőnek a feje sem lexikon, hogy minden ügyés-bajos ember lakás-címét tudja. Attól eltekintve, hogy a bejelentő hivatalban ma szabályszerűen jóformán csak a fogadói vendégeket jelen-

tik be. Azt pedig éppen nem lehetne állítani, hogy a gyanus elemek, akikről a rendőrségnek szükséges informálódnia, pont a Rózsában, vagy a Páris-szállóban fognak megszállani. Egy modern városban, ahol rendet akarnak, ott a rendőrségnek mindenről kell tudnia. Ez annyira természetes, hogy ezen egy pillanatig sem lehet vitatkozni.

A bejelentőhivatal a rendészet alfája. A eselédbejelentési kötelezettséget pld. ma egyáltalán nem lehet keresztülvinni, mert nincs ember reá és külön bejelentőhivatalként ezt nem lehet kezelni, mert ugyanannyi terhet ró a közre, mintha egy rendes, általános kötelezettségű bejelentőhivatalt állít föl a város a rendőrség mellé. Pedig, hogy a eselédügy ellenőrzése és nyilvántartása mennyire fontos, azt nem kell külön hangsúlyoznom.

A bejelentőhivatal hivatva van végre az illetőségi kérdés zavaros ügyét is a helyes mederbe terelni. Ez a kérdés nagyon sok esetben (szegényügyi, özvegy, árvagyámoltás stb.) nagy teherrel szabadítaná meg a várost. Meg vagyunk róla győződve, hogy a város vezetősége, amely minden ügyért, amely a város kulturális haladását és jólétét mozdítja elő, kész a legpesezsebb menő áldozatokat hozni, belátja ennek a mai helyzetnek tarthatatlan voltát és segíteni fog. Tudjuk, hogy a vezetőségben megvan a törekvés ez iránt, csak a város mostoha anyagi körülményei gátolják sokszor a korszerű és szükséges ujitások megvalósítását. Ebben az esetben azonban ezen túltenni magát olyan kötelesség, amellyel a város polgárságának és a mindannyiunk által óhajtott rendnek fog használni.

Jász.

HIREK

***

Értelmetlen napi strófák

Ha a
Fa
Ezerötszáz
Korona
Hogyan főz majd akkor tyukot
Esti korzón jókedvvel az
Apuka?!

Ülj mellém a kandallóhoz,
Föl van szítva melege!
Igy dalolt hajdan a költő.
De bizony a mai
költő
egészen bus arcot
öltő,
mert a télen nem igen lesz melege,
és abból sem elege.

***

Eljegyzés. Bence Mädy és Annau János jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Ujra Liebknecht halálával vádolják Scheidemannt. A berlini bíróságnak pénteken újra munkát ad a kasseli polgármesternek, Scheidemannnak a panasza. Ismét arról a vádról van szó, hogy Scheidemann birodalmi kancellár korában Georg Skarzal egyetemben egy 100 ezer márkáról szóló ígervényt adott ki, Karl Liebknecht, Rosa Luxembourg és dr. Lewy elfogatására és ártalmatlanná tételére. Az ígervényt a merénylőknek azonkívül teljes büntetlenséget biztosított volna. Scheidemann mostani panasza Erich Prinz ellen irányul, aki ezelőtt a berlini rendőrség vezetője volt.

A pécsi községi képviselőtestület választása. Vasárnap és hétfőn zajlott le a pécsi nemzeti tanács által kiírt községi képviselő testületi választás. A választás mind a hat választókerületben vasárnap reggel 8 órakor kezdődött és hétfő este 7 óráig tartott és a szociáldemokrata-párt fényes győzelmével végződött. Pécs 12738 szavazati joggal bíró polgára közül 9144 szavazott

le. Hétfőn este 7 órakor hirdette ki Polácsi János, a Nemzeti Tanács titkára az eredményt a nagy tömegben összegyűlt közönségnek, amely lelkes ovációval fogadta a győzelem hírére. Pécsen különben teljes a rend és a nyugalom.

A magyar miniszterelnök beteg. Gróf Teleky Pál magyar miniszterelnök hirtelen vérmérgezés tünetei közt megbetegedett. Helyettesítésével Rubinek Gyula minisztert bízták meg.

Akultura Oláhországban. Kolozsvárott az oláh királyné névnapja alkalmából rendezett ünnep után a résztvevők tüntető felvonulást tartottak a városban és amikor Mátyás király lovasszobrához értek, fejcsével, csakánnyal kezdték döngölni Fadrusz János gyönyörű műremekét és a megvadult tömeg rövid félóra alatt darabokra tördelte a híres szobrot.

Nagyváradról jelentik: Az oláhok felgyújtották Gyergyószentmiklóst. A székelv földről egy menekült érkezett Miskolcra s az mondotta el, hogy a havasokról egy martalóc horda ereszkedett le s az gyújtotta fel a várost. Az oláhok elhajtottak 200 embert.

Beiratások a Zenekedvelők Egyesületének vezetése alatt álló zeneiskolába. A Zenekedvelők Egyesületének vezetése alatt álló Zeneiskolában (Melenczei-ut 10.) f. évi szeptember hó 1-én kezdődnek a beiratkozások és 6-án érnek véget. — Főtanárszakok: magánének, zongora, hegedű, gordonka, gordon és az összes fuvóhangszerek, főleg tárogató és fuvola. Mellék-tanárszakok: zeneelmélet, zenetörténet, kamarazene, zenekari gyakorlat, stb. Tanerők: Ripka Imre, Láng Imre és Ujházy Lajos. Beiratási díj: 5 dinár. Tan-díj: havi 20 dinár. — Ennek ellenében minden növendék heti 3 órát kap a főtan-szakon és egyet a tetszés szerint választandó melléktan-szakon. Zenekari gyakorlat és az iskola nyilvános hangversenyein való szereplés minden növendékre nézve kötelező. A tanítás szeptember hó 15-én veszi kezdetét. Azon növendékek, kik az intézetet az előző években is látogatták, az újonnan jelentkezőkkel szemben előnyben részesülnek. Ritka tehetséges szegény növendékek tandíjkedvezményben részesülhetnek, mit az egyesület választmányához címzett kérvényben kell kérni. — Az igazgatóság.

Meghalt „Ditrichstein magánzó.” A napokban egy eseh fürdőhelyen elhunyt Ditrichstein Hugó 62 éves magánzó. Ez alatt a név alatt szerepelt az utóbbi években Dietrichstein herceg, Mensdorff-Ponilly grófja, volt altábornagy. Hosszu ideig a monarchia katonai attaséja volt Szentpétervárott, majd néhai Ferenc József szármegyede. A háboru alatt ő volt Lublin katonai parancsnoka. Az elhunytban Apponyi Albert gróf sógorát gyászolja.

Az Első Veliki Beeskereki Hazug-Asztaltársaság folyó hó 5-én (vasárnap) a Hochholzer-féle vendéglő (Amerika) kerthelyiségében és termeiben a szegény árva iskolásgyermekek segélyezése és felruházása javára díjtekézésel és amerikai licitációkkal egybekötött szüreti ünnepélyt és táncvigalmat rendez, melyre a jótékony nagyközönséget ezuton tisztelettel meghívja. A díjtekézésen 4 darab igen értékes tárgy osztatik ki, a licitálás tárgyai pedig remekmek, melyek valamennyie mint adományok folytak be. A díjtekézés d. e. 8 órától d. u. pont 4 óráig tart, 4—8-ig szőlőlopás, szüretelés s egyéb szórakoztató vigaságok. Este 8 órától tánc. — Jó ételekről, italokról, mustról gondoskodva van. A zenét Herczenberger János 8 tagu elsőrendű cigányzenekara szolgáltatja. Belépti díj nincs! — Az ünnepély kedvezőtlen idő esetén is meg fog tartatni. — A nemes cél érdekében a jótékony nagyközönség szives pártfogását kéri az Első Veliki Beeskereki Hazug-Asztaltársaság Elnöksége.

***

Jóavaló, **leány**, ki németül ügyes, 6 éves **örökbe adandó.** is tud,
Dr. Heinerman Vel. Becskerek, szanatórium. 1631

GÉPÉSZ alkalmazást keres malomba vagy más üzemenél. 1625
 Vizsgái vannak az összes gőzgépezérművekről, az összes nyersolaj- és benzínmotorokról. Esztorgályosnak is elmenne.
 Szíves megkeresést „Szorgalom” jelige alatt a kiadóba kér

Kávéházban, vendéglőben kérjük a **TORONTÁL**-t

Ma megkezdődött az olcsó cipővásár!
 1 pár kivágott női vászoncipő 196 K
 1 „ magas női cipő 300 „
 1 „ chevro cipő antiloppal 396 „
 1 „ férfi cipő 300 „
 1 „ férfi félcipő antiloppal 396 „
 1 „ szandál 156 „
 Kapható: **T. A. Bata** cégnél, **Birovlyev Fülöp.**

A Veliki Becskereki forgalmi főnökség területén közlekedő személyszállító vonatok menetrendje.
 Érvényes augusztus 1-től.
 * * *

Veliki Becskerek—Pancsevo

430	839	ind.	Vel. Becskerek	↑	érk.	2125	1807
945	650	érk.	Antalfalva	↓	ind.	1728	228
	1207	érk.	Pancsevo	↓	ind.		1415

Veliki Becskerek—Vrsac

388		ind.	Vel. Becskerek	↑	érk.	1825	
	808	érk.	Vrsac	↓	ind.		1348

Vel. Becskerek—Vel. Kikinda

1918		ind.	Vel. Becskerek	↑	érk.	640	
2135		érk.	Karlova	↓	ind.	449	
		ind.	Vel. Kikinda	↑	érk.	425	
2213		érk.	Vel. Kikinda	↓	ind.	346	

Vel. Becskerek—Zombolya (keskenyvágyú)

1207	ind.	Nagybecskerek	érk.	818
1605	érk.	Zombolya	ind.	424

Veliki Becskerek—Subotica

1231	ind.	Vel. Becskerek	↑	érk.	1257
1451		Karlova	↓	ind.	1044
1616		Csóka	↓	érk.	921
1850	érk.	Subotica	↓	ind.	610

Subotica—Vel. Becskerek—Pancsevo

610	ind.	Subotica	érk.	1850
1257	érk.	Vel. Becskerek	ind.	1231
1621	érk.	Pancsevo	ind.	750

Karlova—Vel. Kikinda

1101	1529	ind.	Karlova	érk.	1258	850
1140	1611	érk.	Vel. Kikinda	ind.	1216	814

Zombolya—Sireg

1455	ind.	Zombolya	érk.	639
1640	érk.	Szöreg	ind.	512

Zombolya—Öregfalu

1730	ind.	Zombolya	érk.	338
1849	érk.	Öregfalu	ind.	280

Versecz—Fehértemplom

1715	ind.	Versecz	érk.	700
1819	érk.	Fehértemplom	ind.	610

Kovacsica (Antalfalva)—Pancsevo

650	ind.	Kovacsica	érk.	1438
848	érk.	Pancsevo	ind.	1290

Kovacsica—Szamos

1500	ind.	Kovacsica	érk.	647
1552	érk.	Szamos	ind.	555

Secsanj—Szamos

500	ind.	Secsanj	érk.	1658
547	érk.	Szamos	ind.	1608

Secsanj—Samos—Alibunár

500	ind.	Secsanj	↑	érk.	1808
547	érk.	Samos	↓	ind.	1720
	ind.	Alibunár	↓	érk.	
	érk.	Alibunár	↑	ind.	

Újra fiatal, szép, údearcu lesz a **Margitta-crém**től
 Kapható kizárólag **Nikolić** gyógyszerárában
 172 Veliki Becskerek, Žitni (Buza) trg.

Földmunka-vállalkozó halastó építéséhez
 rögtön kerestetik legalább 200 kubikkal.
Tőgazdaság, Zdenčina állomás, Zagreb mellett. 1596

Elsőrendű **gyümölcsfák** kaphatók **Hoffmann Ignác** nemesített **ujszegedi faiskolájában.**
 1626 Levélcím: Hoffmann Ignác, Ujszeged.

Modern 1623 **fényképész**
 sok évi prakszissal, elsőrangú üzlethez megfelelő tőkével társulna.
 Ajánlatok „Megbízható” jellegével a kiadóba.

Karbid J. M. Büchler Sarajevo, Miss Irby u. 5.
 Sürgönyeim: 1627 BÜCHLERIA SARAJEVO.

Jókarban levő 1615 **kovácsszerszám**
 azonnal eladó.
Burghardt József, Magyarcsernye

Hirdetések
 felvételnek
 a

„Torontál”
 kiadóhivatalában,
 Obiliteva (Zápolya) ulica 1. szám.